

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 292/2022
20.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији су пуномоћници Предраг Кезић, адвокат из ... и Ђамил Буквић адвокат из ..., против тужене Републике Србије, Министарства правде, коју заступа Државно правобранилаштво, Одељење у Ужицу, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1682/21 од 14.10.2021. године, у седници одржаној 20.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1682/21 од 14.10.2021. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Ужицу П 184/20 од 13.05.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и обавезана тужена да тужиоцу на име накнаде штете због незаконитог разрешења дужности јавног извршитеља у периоду од 25.04.2018. године до 15.03.2020. године исплати укупан износ од 18.384.183,93 динара и то: на име накнаде штете због изгубљене добити по основу прихода од самосталне делатности за период од 25.04.2018. године до 15.03.2020. године износ од 16.811.118,63 динара са законском затезном каматом почев од пресуђења до исплате; на име накнаде штете због изгубљене нето зараде за период од 25.04.2018. године до 15.03.2020. године износ од 1.473.065,30 динара са законском затезном каматом од пресуђења до исплате и на име нематеријалне штете по основу душевних болова због повреде части и угледа износ од 100.000,00 динара са законском затезном каматом почев од пресуђења до исплате. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова поступка плати 525.500,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1682/21 од 14.10.2021. године, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр.72/11...18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је решењем Министарства правде од 09.05.2012. године именован за јавног извршитеља за подручје Вишег суда у Ужицу и Привредног суда у Ужицу са седиштем у Решењем истог органа од 30.03.2018. године тужилац је разрешен дужности јавног извршитеља и одлучено је да делатност тужиоца настави јавни извршитељ ББ, именован решењем министра правде од 27.06.2014. године, који ће привремено преузети послове док новоименовани јавни извршитељ не почне да ради. Пресудом Управног суда, Одељења у Крагујевцу У 7573/18 од 07.12.2018. године уважена је тужба тужиоца, поништено наведено решење од 30.03.2018. године и предмет враћен надлежном органу на поновно одлучивање. Решењем Министарства правде о разрешењу јавног извршитеља од 20.02.2019. године одлучено је да се тужилац разрешава дужности јавног извршитеља и да ће делатност тужиоца наставити јавни извршитељ ББ. Пресудом Управног суда, Одељења у Крагујевцу У 4203/19 од 14.02.2020. године уважена је тужба тужиоца и поништено наведено решење Министарства правде од 20.02.2019. године и предмет враћен надлежном органу на поновно одлучивање. Решењем Министарства правде од 17.02.2020. године тужилац је именован за јавног извршитеља на подручју Вишег суда у Ужицу и Привредног суда у Ужицу.

Тужилац је именован за јавног извршитеља међу првих 60 јавних извршитеља у Републици Србији, а први за подручје Вишег суда у Ужицу и Привредног суда у Ужицу са седиштем у До разрешења радио је скоро шест година као извршитељ и за тај период је три пута именован за јавног извршитеља. О његовом разрешењу известили су сви штампани и електронски медији. Тужилац је из малог места, где се већина грађана познаје и како је пре обављања функције јавног извршитеља радио у предузећу где је поред осталог био и шеф кадровске службе и био цењен међу колегама, колеге су му се обраћале, распитивале се за разлоге разрешења. Тужилац је у два наврата као најстарији председавао скупштином коморе извршитеља која је у то време имала 238 извршитеља, тако да су га познавали сви извршитељи и исти су га после разрешења звали и распитивали се за разлоге разрешења. Из наведених разлога, тужиоцу је разрешење тешко пало и поред психичких проблема, имао је и здравствене проблеме, јер му се повећао шећер, добио је срчану аритмију. Избегавао је одлазак у град, јер су се за њим окретали грађани, коментарисали „ево га онај разрешени лопов“, што је тужиоцу тешко падало и тешко је то стање подносио. Посумњали су и чланови његове породице да је нешто погрешно. Посумњали су и адвокати и радници комуналних предузећа које је раније саветовао како да поднесу предлоге за извршење, с обзиром да је био први извршитељ, а помагао је и колегама у припремању испита за извршитеље и увођењу у посао, тако што су узимали његове обрасце.

Висина изгубљене изгубљене добити и нето зараде утврђена је на основу налаза и мишљења судског вештака економско финансијске струке. Судски вештак је приликом израде налаза и мишљења посматрао период пословања од три године, три

месеца и 25 дана и уочио да је тужилац имао раст прихода у периоду од 01.01.2017. године до 31.12.2017. године за 280,88% у односу на претходну 2016. годину, јер је имао проширену област за обављање делатности, тако да је као параметар за израчунавање изгубљене добити узео период од 01.01.2017. године до 26.04.2018. године, односно 15 месеци и 25 дана, јер се предпоставља да би даље тужилац остваривао приближан приход. Као параметар за изгубљену зараду вештак је узео исти период с тим што је одбијена зарада коју је тужилац остваривао код јавног извршитеља ВВ као дипломирани правник за период од 11.07.2017. године до 01.03.2020. године. Укупна штета због изгубљене зараде по основу прихода од самосталне делатности за период од 25.04.2018. године до 15.03.2020. године износи 16.811.118,66 динара, а због изгубљене нето зараде 1.473.065,30 динара.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су закључили да постоји одговорност тужене за штету коју је претрпео тужилац у смислу члана 172. Закона о облигационим односима доношењем незаконите одлуке о разрешењу тужиоца дужности јавног извршитеља, услед чега је за тужиоца настала штета. Услед тога тужилац је у период од 25.04.2018. године до 15.03.2020. године претрпео штету у висини изгубљене зараде и других примања која му припадају по закону као и доприносе за обавезно социјално осигурање и изгубљену добит по основу прихода од самосталне делатности, због чега су нижестепени судови оценили да су штету проузроковали органи тужене у вршењу, односно у вези са вршењем својих функција, па су применом члана 155, 158. и 189. Закона о облигационим односима усвојили тужбени захтев тужиоца.

По оцени Врховног суда, правилно су нижестепени судови закључили да је тужена у обавези да тужиоцу накнади штету, правилном применом одредби Закона о облигационим односима.

Чланом 172. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да правно лице одговара за штету коју његов орган проузрокује трећем лицу у вршењу или у вези са вршењем својих функција. За заснивање одговорности правног лица у смислу члана 172. став 1. Закона о облигационим односима потребно је да је његов орган поступао незаконито (поступање супротно закону, другом пропису или општем акту, као и пропуштање да се закон, други прописи или општи акт примени) или да је поступао неправилно (поступање противно уобичајеном и прописаном начину обављања делатности које није у складу са општим нормама у вршењу службе) и да се тако поступање према насталој штети односи као узрок према последици (узрочно-последична веза). Чланом 189. став 1. истог закона прописано је да оштећеник има право како на накнаду обичне штете, тако и на накнаду измакле користи. Према ставу 3. истог члана, при оцени висине измакле користи узима се у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем.

Имајући у виду утврђено чињенично стање, по оцени Врховног суда, правилан је закључак нижестепених суда да је тужена у обавези да тужиоцу накнади штету, правилном применом члана 172. Закона о облигационим односима, јер је орган тужене поступао незаконито на који начин је онемогућио тужиоцу да обавља своју делатност у периоду од 25.04.2018. године до 15.03.2020. године и да је тужена у обавези да

тужиоцу накнади како стварну штету тако и измаклу добит, правилном применом члана 154. став 1, 155. и 189. ст. 1. и 2. Закона о облигационим односима.

Под обичном штетом подразумева се позитивна, директно и почетно узрокована фактичка штета у виду губитка или погоршања одређене имовинске користи која је досад постојала на страни оштећене особе. Измакла корист је вид материјалне штете коју оштећени трпи због штетникове радње или припуштања, а коју је могао реализовати да није било штетне радње. Стога, измаклу корист чини очекивано увећање имовине, при чему није меродавно оно што сам оштећени очекује, него објективна могућност стицања добити, према редовном току ствари или према посебним околностима. Тужилац има право на накнаду обичне штете, која се огледа у висини изгубљене зараде, односно зараде коју би тужилац остварио у спорном периоду да није било незаконитог рада органа тужене, а која је умањена за износ зараде коју је тужилац остварио радећи код другог јавног извршитеља. Супротно наводима ревизије, правилан је закључак нижестепених судова да тужилац има право на накнаду измакле користи правилном применом члана 189. Закона о облигационим односима, с обзиром да је тужилац имао раст прихода у периоду од 01.01.2017. године до 31.12.2017. године за 280,88% у односу на претходну 2016. године, јер је имао проширену област за обављање делатности и да је тужилац доказао да би даље остваривао приближно исти приход.

Супротно наводима ревизије, правилно су одлучили нижестепени судови, када су обавезали тужену да тужиоцу на име накнаде нематеријалне штете, због претрпљених душевних болова због повреде угледа и части исплати износ од 100.000,00 динара, правилном применом члана 200. Закона о облигационим односима. Наиме, као објекат повреде овде се узима грађанска част, под којом се подразумева особно, лично нематеријално добро, које се састоји и укупности оних моралних вредности човека које он има и ужива као члан одређене друштвене средине у погледу његовог поштења, његове прошлости, његовог знања и способности, као и других његових моралних вредности. Имајући у виду штетне последице незаконитог рада органа тужене, то је правилан закључак нижестепених судова да тужилац има право на накнаду овог вида нематеријалне штете.

Наводи ревизије тужене се непоредно или посредно односе на оцену доказа и на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, који наводи нису посебно размотрени, будући да у смислу члана 407. став 2. ЗПП не представљају дозвољен ревизијски разлог. Истовремено, не доводе у сумњу правилност одлучивања и примену материјалног права садржаног у одредбама Закона о облигационим односима.

Са напред наведених разлога, Врховни суд је применом члана 414. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић